

ORĘDOWNIK

ROK II

Azara (Misiones) 15 Kwietnia 1925

N. 8

UWAGA :

Dla nowo przybyłych prenumeratorów, którzy pierwsze numera Orędownika nie otrzymali, dajemy pod uwagę że wzięliśmy się do wydawnictwa tego pisma domorośli i mamy zamiar tak długo wytrwać na stanowisku, aż zdolniejsi się znajdą i potrafią się do chłopskiego pojęcia zastosować.

Daliśmy pismu naszemu nazwę Orędownik.

Orędownać lub orędowność, znaczy czyjaś sprawę wykonać, rozkaz wypełnić, do skutku doprowadzić, lub też przyczynić się, wstawić się; znaczy tyle co adwokat, obrońca, prokurator. Orędownik ma być dla naszych kolonistów w Misiones tyle co adwokat, obrońca, prokurator, za „Wiarę, Oświatę i Narodowość“.

Rodacy do walki z analfabetyzmem to jest nieuctwem

Rząd Argentyński, jak może żaden inny, piątą część ze wszystkich dochodów wydaje na cele nauki i oświaty. Pomimo tego nieuctwo ogromnie góruje jeszcze, bo jak jedni z tutejszych twierdzą to 50 od 100 nie umie czytać ani pisać bo do szkoły nie uczęszczali. Co gorsza że do tej wielkiej liczby nieuków dołączają się:

Analfabeci powrotni

Są to ci, którzy chodzili do szkoły i tyle kosztowali rządowi, a zapomnieli czytać i pisać. Liczba tych dochodzi do 30 od 100 razem zliczywszy nieuctwo dochodzi do zastraszającej liczby 80 od 100.

Ile kosztuje rządowi rocznie dziecko szkolne ?

Wr. 1920 zostało wydanych na szkołę 88,000.000 \$ i jak w parlamencie obliczono, kosztowało rocznie:

- 1 dziecko szkoły elementarnej 107.00 \$
- „ uczeń gimnazjum Colegio Nac. 605.00 „
- „ uczeń w akademji 5.000.00 „

Co to za ogromny wydatek, a pomimo tego jak sami posłowie twierdzą, wynik jest niezadawalający. Po przeczytaniu powyższych liczb nie jeden obojętnie powie: Co mię to obchodzi ja na nią nie placę bo:

Szkola rządowa jest bezpłatna

Bezpłatna? — Tak! bo pieniądze pochodzą z podatków pośrednich, o których nawet nie wiemy że płacimy.

W r. 1920 rząd wydał na szkołę 88,000.000 \$, a w owym roku Argentyna zaledwie przekroczyła liczbę 3,000,000 mieszkańców, to znaczy że na każdą duszę (wielkich i małych) przypało 10.00 \$ podatku szkolnego.

Twierdzą jedni że Apostoles ma około 7,000 mieszkanców, a każdy po 10 \$ więc składa na szkołę 70,000 \$ podatku. Albo w kol. Korpus liczą 110 rodzin polskich każda dusza po 10 \$00 jest 6,600 \$ podatku, it.d. it.d. Są to przerażające liczby z jednej strony wielki wydatek a z drugiej w porównaniu tak znikomym wynik, do którego przyczyniają się ci, którzy do szkoły chodzili i byli przyczyną tych wydatków, ale zapomnieli czytać i pisać tj. stali się powtórnie nieukami.

Rodacy! nie patrzmy się na to obojętnie tu potrzeba działać i to skutecznie! Przyłożmy rękę do dzieła, w pomagając i zachęcając się wzajemnie, niech naszem hasłem będzie:

Krzewieni wiały po aszkolnej

Niech każdy zdolny krzewić oświatę

przyjmie wzór i radę jaką nam daje p. Stemler dyrektor „Polskiej Macierzy Szkolnej“ który tworzy „czwórki“ to jest czterech znających litery i niech pouczy czytać to wnet zmieszamy „królestwo ciemnoty“

Co dobrą chęcią i wolą można dokonać podamy przykłady, jak jedni w starszym wieku potrafili nauczyć się czytać:

Franciszka Jasnikowska

W kol. Azarze niewiasta czterdziestoletnia nauczyła się czytać. Obecnie jako zelatorka, przewodniczy na zebraniach. Druga niewiasta.

Tekla Koremba

Żona Kajetana Koremby, po wyjściu zamaż nauczyła się czytać. Jeden z najstarszych kolonistów

Józef Zakowicz

Który wcale do szkoły nie chodził, nauczył się czytać po polsku i po rusku; jak czyta aż miło słuchać.

Bazył Atamaniuk

W podeszłym wieku nauczył się czytać a dziś przy adoracjach zawstydzony tylu innych co zapomnieli to co się w szkole nauczyli.

Przy budowie kościoła, zapomocą ludzi którzy dbali o krzewienie oświaty, nauczył się czytać.

Florjan Idzi

Który kilka pism utrzymuje.

Spotkaliśmy w Jackowie (Campinas) i przyznał się,

Kazmierz Sral

Że do szkoły nie chodził, ale w domu miał różne gazety które prenumerował.

Czy to nie przepiękne przykłady? Ale takich mało! po naszych kolońjach pożałuj Boże! mamy tylu „adwokatów i to piśmiennych, których Bóg obdarzył liczną gromadką dzieci — ale ta biedna dziatwa pozostaje w „królestwie ciemnoty“

Starania kolonistów o pomiar ziemi

Osadnicy polscy w pikadzie Szweckiej, w gminie Stanisławów zebrali się w nie-

dziele 5 mp. w domu Wilhelma Zdanowicza na naradę, dla porozumienia się, co do wystania prośby do rządu, aby i do nich przyszedł inżynier pomierzyć czakry.

Do całkowitego porozumienia nie przyszło, bo dużo nie przybyło na zebranie, po drugie postanowiono zasięgnąć informacji jak drugie pikady zrobiły.

We wtorek 7 mb. odbyło się drugie zebranie, lecz deszcz przeszkodził i znów nie wszyscy przyszli. Tym razem postanowiono wysłać dwóch delegatów do Moskali mieszkających na tej samej pikadzie włąb, którzy prośbę już zrobili, aby dokładnie dowiedzieć się na jakich podstawach ich prośba została zrobiona. Zebranie i naradę ostatecznie odłożono na piątek 10 mb.

Do komitetu który tą sprawą się zajmuje zostali wybrani: Michał Bojczuk prez., Wilhelm Zdanowicz sekr., Aleksander Morawicki kas., zaś Franciszek Wróblewski i Emil Studulski pomocnicy.

Osadnicy pikady „Rusa“ (zamieszkała przez Niemców) prawdopodobnie dobrze się zorganizowali. Po odbyciu kilku narad i wybraniu komitetu, wystali prośbę do ministerstwa, a po otrzymaniu odpowiedzi, porozumeli się z inżynierem Larguia który przeprowadza pomiar w Cerro-Cora i który prawdopodobnie ma kontrakt z rządem na 4 lata wykonywać pomiary, na ziemiach rządowych zamieszkałych przez kolonistów w Misiones.

Otóż ci osadnicy zbierają pieniądze dla zapłacenia kosztów pomiaru, ale robotników sami chcą nająć i opłacać, spodziewając się że im taniej wyjdzie. Tak samo robią Moskale na pikadzie Szweckiej, a teraz i Polacy. Przypuszczają że koszt pomiaru wyniesie 250. \$ od hektara, gotówką lub robotą.

Nowa komisja miernicze

Gubernator Dr. Barreyro po powrocie z Bs. As. oznajmił, że ministerstwo rolnictwa obiecało mu wysłać kilka Komisji mierniczych które zajmą się mierzeniem ziemi rządowej zamieszkałej przez kolonistów, a zarazem pomierzą resztę ziemi rządowej nie zajętej, aby nowi przybysze mogli wybrać i osieść na mierzonem.

Ztąd nadzieja że rychło doczekają się czego od tak dawna pragna, osadnicy tyłu pikad.

Sadzenie jerby-mate w Apostoles

Niektórzy z kolonistów w Apostoles zrobili wielki postęp w sadzeniu jerby-mate

Mają już po kilkadziesiąt tysięcy wszadzonych: Michał Wysocki, Antoni Żubrzycki, Wojciech Dzińek, Andrzej Zadorożny, Manulak i inni.

Budowa mostów projektowanych

Mosty projektowane na „Tunas“ w kol. Azarze i na „Tacaruas“ w kol. Cerro Cora, w krótkim czasie będzie rozpoczęła ich budowa.

Na ten cel ma gubernator obietnicę dostać od rządu 20.000 \$, więc ma nadzieję że z pomocą kolonistów, którzy przyczynią się pieniędzmi lub pracą, prędko będą wybudowane wymienione mosty

Most na „Jabebiri“ dopiero w przyszłym roku rozpocznie się budować, bo dopiero co gubernacja wydała rozporządzenie, dla przygotowania drzewa w lasach rządowych.

Co do mostów na „Martirez“ i „Isabel“ to w krótkim czasie sejm uchwali na ten cel 182.000 \$, bo projekt został już przyjęty przez komisję budżetową.

Składka na nowy most na „Tunas“ Po 5.00 \$ dali

Wojciech Wdowiak, Jan Tereszczuk, Jan Żarski, Michał Peżuk, Oleksa Martyniuk, Antoni Fassa, Jan Jagasek, Michał Atamaniuk, Emilio Ojeda, Marja K. Ostapowicz, Mikołaj Fassa, Jan W. Kruk, Bazyl Anheluk, Mikołaj Czajkowski, Jan P. Kruk, Mikołaj Koziański, Michał Antoniów, Mikołaj Kucuk, Michał Bohaczenko, Józef Zakowicz, Andrzej Ryndycz, Jan Haurysz, Onys Mazur, Maksym Mazur, Grzegorz Syrydiuk, Sauko Mazur, Roman Jaworski, Filip Ryndycz, Oleksa Kraśniak, Mikołaj Dybeluk, Ignacy Nasadek, Fedor Gregorasz

Prokop Kozak, Franciszek Perucki, Grzegorz Tkaczuk, Daniel Wertyporoch, Mikołaj Michajluk, Stanisław Sołnyszyn, Wasyl Huk, Jan F. Wdowiak, Andrzej Kosiński, Fedor Dyputat, Paweł Zakowicz, Bazyl Gószij, Jan Geruła, Jose Bogado, Constancio Fini, Pominonda Da Canha, Francisco Rovetta, Joaquin Lzoa, Rodriguez Lopez, Rio Bolognini, Paulino Pernigotti, R. Dalmaroni, Arturo Losano, Julio Ratier, Ameliano Rios, Stefan Romaniuk, Jerzy Ostrowski, Elias Botiuk, Pantalemon Ofczarczyn, Basilio Ostrowski, Mikołaj Sauczyn, Stefan Słukwa, Fedor Żytwan, Jan Ostapowicz, Jan Koremba, Piotr Maruniak, Jan Górawski, Feliks Jaśnikowski, Jan Ilnicki, Michał Groszko, Stanisław Jużków, Jan Bojczeniuk, Mikołaj Fassa Fr., Grzegorz Terlecki, Józef Ostapowicz, Michał Rzeźniowiecki, Filip Sapa, Onufry Sawiecki, Józef Fassa, Florjan Idzi, Wincenty Dłutowski, Michał Jacków, Piotr Andrusyszyn, Oleksa Lesiuk, Symon Dybyluk, Władimir Ihnatjuk,

X. Jan Senyszyn 10. \$ X. Józef B. Maryański 10. \$, Eduardo Larraburo 10. \$, Euzebio Lamosos 2. \$, M. Duarte 2. \$.

Komunikat konsulatu

Polozenie emigrantów polskich na Kubie i MeKsyku

Pomimo ostrzeżeń Urzędu ogłaszanych kilkakrotnie w prasie, wiele osób stara się o uzyskanie paszportów na wyjazd do Kuby, Urząd Emigracyjny podaje następujące informacje o położeniu emigrantów polskich na tej wyspie. W chwili obecnej przebywa na Kubie:

5 do 6 tysięcy emigrantów

Podających się za obywateli polskich. Ludzie ci przybyli w celu przedostania się do Stanów Zjednoczonych. Łudzano ich w celach wyzysku, że wobec bliskiej odległości Kuby od tego kraju z łatwością się przedostaną. Po przekonaniu się, że oszukano ich, próbują znaleźć pracę na miejscu, lecz trudno przez nagromadzenie się dziesiątki tysięcy emigrantów różnych narodowości. Pozostawieni sami sobie, bezradni, bez znajomości języka, bez pomocy z zewnątrz, emigranci polscy skaza-

ni są na ostatnią nędzę. Leżą tygodniami na barłogach w dusznych i brudnych szopach lub wprost po ogrodach i polach. Przetrzęsają kosze ze śmieciami aby znaleźć stęchłe okruchy i zaspokoić głód. Ci którzy pracują w niewiele lepszych są warunkach. Koszt utrzymania wynosi przeciętnie 1 dolar 20 centów za same jedzenie, zarobki zaś przy budowie kolei lub plantacji trzciny cukrowej wynoszą najwyższej 1 dolar 50 centów, nie wystarczają więc na odzież, mieszkanie i inne konieczne wydatki.

Warunki zdrowotne

Są zabójcze dla polskich emigrantów. Tropikalne upały, febra, choroby skórne i weneryczne zabierają wiele żyć ludzkich, a nędza często oddaje kobiety do domów rozpusty. Niektórzy wychodzący, chcąc się wydostać, korzystają:

Z usług brzemenników

Którzy podejmują się ich przewieźć do Stanów Zjednoczonych, lecz transporty te kończą się tragicznie, gdyż straż wojskowa nad wybrzeżem ostrzeliwuje, a burzliwe w tym pasie morze, na którym pozostają nieraz kilka dni, próbując obejść czujność straży, zatapia je.

Inni padają ofiarą specjalnych przedsiębiorstw złodziejskich, które pobierają około 200 dolarów od osoby za przewiezienie do St. Zjed. w rzeczywistości przewożą ich na drugą stronę wyspy i tam wysadzają na bezludnym polu.

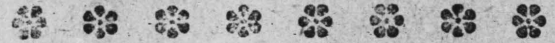
Znaczna część emigrantów przedostaje się do Meksyku, sądząc mylnie że przekroczenie lądowej granicy jest bezpieczniejsze, lecz jak głoszą wieści, bandy rabusiów napadają lądujących w odludnych miejscowościach emigrantów, rabują a często mordują i ciała rzucają do morza.

Ostrzeżenie się przeto

Którzy chcą wbrew przepisom imigracyjnym wydanym przez St. Zj. przedostać się do tego kraju przez Kubę lub Meksyk aby nie ulegali radom i obietnicom osób które namawiają do kupna kart okrętowych i obejścia wymaganych formalności.

Warszawa dn. 18 listopada 1924

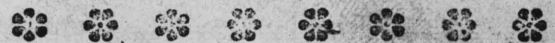
Urząd Emigracyjny przy M-twie Pracy i Op. Społecznej.

Kazimierz Breska

Kupuje Jerba-mate, Tytoń i wszelkie inne produkty kolońskie — Posiada wszystkie wielki wybór różnych towarów.

Kolonja Cerro-Cora Misiones

„El Polonos”

Michał Zubrzycki

Kupuje i czyści ryż w jakiegokolwiek ilości — mięso, lukardze i inne zboża.

APOSTOLES Misiones F. C. N. E. A.

Almacén „FIRPO” Paraná

Jedyny handel polski na tej placówce — Kupuje produkty kolońskie — Płacemy najwyższe — Poleca swój dom rodzinny

Piotr Józwiak
Av. Mitre i Ayacucho

POSADAS — Misiones

Jan Szychowski

Specjalista w naprawianiu broni — wykonuje wszelkie roboty tokarskie, jedyny w tych stronach. — Kupuje i czyści ryż — mięsie wszelkie gatunki zbóż

APOSTOLES Misiones

Jakób Terlecki

Największy polski sklep na pikadzie „Galiciano”
Kolonja Bompland (adresować należy)
CERRO-CORA (Derendinger) Misiones

Przewodnik Parafjalny w Mistones

Wiadomości parafjalne

Ksawerowo Posada: 29/3 rb.

W niedzielę po południu o godzinie 5 tej. przyjechał z Azary Wieleb. X. Józef Marjański w towarzystwie Wieleb. X. Stanisława Piaseckiego z Brazylii, dla odprawienia nabożeństwa dla Polaków tu zamieszkałych.

Parafjanie tej gminy liczą się zgromadzili na nabożeństwo w kapliczce starego szpitala.

Nietylko Polacy, ale dużo z tutejszych wzięło udział w nabożeństwie poraz pierwszy słyszeli śpiewać „Gorzkie żale.“ i „Święty Boże“

Po nabożeństwie Wieleb. X. Stanisław Piasecki miał kazanie, zachęcając do zachowania w wierze i zwyczajach ojców, być przykładem dla innych.

Po nabożeństwie Wielb. X. S. Piasecki odjechał z powrotem do Azary.

Parafjanie Ksawerowa składają mu jak najserdeczniejsze podziękowania.

Stanisławów

W niedzielę 5 mp, po zachodzie słońca, przybył Wielb. X. Józef do kapliczki św. Stanisława, gdzie poprzednio oznajmieni parafjanie oczekiwali na nabożeństwo.

Z pobytu Wielb. X. Prob. zyskali prawie wszyscy, uczęszczając na nabożeństwa i wypełniając swój obowiązek wielkonośny. Rano na mszy św. śpiewano „Gorzkie żale“, zaś wieczorem odprawiono Krzyżową drogę.

W środę po mszy św. poświęcił Wielb. X. Prob. „Święconkę“, której już tyle lat nie mieli, gdyż nigdy ksiądz do nich w wielkim tygodniu nie przyjeżdżał, ani w pobliżu nie bywał.

Rózancowo

Zebranie Chór Aniołów

Na pierwszą niedzielę miesiąca przypa-

da zebranie dzieci „Chór Aniołów“ i kawalerów „Sodaliej Marjańskiej. Dzieci zebranych było 115

Zebranie Sodalicii młodzieży

W sobotę wieczorem zebrali się jak zwykle kawalerzy na swoje zebranie miesięczne. z powodu braku obowiązka spowiedzi wzięło udział 49. Pół tej sposobności, wybrał dwóch zela orów. Zostali wybrani: Józef Fassa Antoniego i Antoni Fassa Mikołaja. Zebranych było 49.

Zebranie młodzieńców

Odbyło się w Wielką Sobotę rano z tej przyczyny, aby odprawili adorację przy Grobie Pańskim aż do południa, gdyż w tym czasie jest najtrudniej aby kto przyszedł na adorację. Zebranych było 45.

Wielb. X. Stanisław Piasecki

Ze Zgromadzenia Księży Misjonarzy, w Brazylii, odprawiał misję dla Polaków w koł. Guarany, nietylko w kościele parafjalnym ale po wszystkich liniach, nawet w sąsiedniej parafji Kampinas aż do Porto Lucena.

Będąc przy granicy argentyńskiej, skorzystał ze sposobności, aby odwiedzić pobliskie polskie parafje i poznać stosunki.

Do Azary przybył 28 p.m. Parafjanie prosili żeby i w Azarze odprawił misję, lecz nie mógł zadość uczynić ich prośbie, gdyż miał za mało czasu, bo w innych parafjach oczekiwano na niego.

Po południu w niedzielę 29 p.m. pojechał do Posadas, gdzie odprawił dla Polaków tam zamieszkałych nabożeństwo—Gorzkie żale—i kazanie. Dnia następnego odwiedził Aposoles, skąd przez San Javier powrócił do Brazylii, aby dalej głosić słowo Boże.

Ksiądz F. an. Marjan Ledóchowski

W niedzielę 8 marca rb. odbyła się niezwykła uroczystość w domu macierzystym Księży Misjonarzy Słowa Bożego w Argentynie

Wielb. X. Franciszek Marjan, odbył swoje studja teologiczne na uniwersytecie w Innsbrucku i dostąpił święceń kapłańskich w Salzburgu r. 1922. Przed rokiem wstąpił do Kongregacji Słowa Bożego i złożył swoje doczesne śluby wyżej wspomnianego dnia.

Składamy nasze najserdeczniejsze życzenia młodemu misjonarzowi życzymy mu ażeby za pomocą łaski Bożej został tak wielce zasłużonym Kościołowi Św. jak jego stryj śp. X. Arcybiskup gnieźnieńskopoznański i Prymas Polski — Hrabia Ledóchowski, którego Prusaki osadzili we więzieniu w Ostrowie za nieposzanowanie tz. „Majowych praw“ — czyli bezprawi — uknutych w celu zgniecenia kościoła katolickiego, a równocześnie i ducha polskiego w „wschodnich prowincjach“ polski monarchji pruskiej. Po dwuletnem więzieniu, za staraniem papieża śp. Piusa IX, przybył do Rzymu gdzie został mianowany kardynałem i prefektem „Kongregacji krzewienia wiary w misjach zagranicznych.“

Wspominamy jeszcze że Wielb. X. Fran. M. jest zaraz m bratankiem obecnego Generała Jezuitów i zmarłej zeszłego roku hrabiny Marii Teresy Ledóchowskiej sławnej opiekunki „Misyj Afrykańskich.

Tego samego dnia:

Józef Idzi

Teraz brat Wincenty, został przyjęty do nowicjatu Kongregacji Słowa Bożego. Pisz nam jeden z uczniów:

„Jak wzniosła była uroczystość przyjęcia nowych kandydatów do nowicjatu. Przewodniczył uroczystości Najprzew. X. Biskup Alberti z La Plata. Sam X. Biskup wezwał każdego kandydata po imieniu, na króte każdy odpowiedział: Jestem. Stanąwszy wszyscy przed X. Biskupem, zapytał ich: „Czego sobie życycie?“ Nato odpowiedzieli: „Żądamy być przyjęci do Kongregacji Słowa Bożego, gdyż pragniemy poświęcić się służbie Bożej“. Na tą odpowiedź ukląkł X. Biskup, odmawiając litanję do wszystkich św. a kandydaci leżeli krzyżem przed ołtarzem. Po odmówieniu litanji, udzielił im X. Biskup trzykrotnie błogosławieństwa. Następnie zostali ubrani w suknię i pasek kongregacji. Po skończonym obrzędzie i wyjściu z

kościola, wszyscy domownicy składali najserdeczniejsze życzenia nowo-abrany nowicjuszom. Szczególnie cieszyli się uczniowie Azarscy, których tam jest 12, przystąpili do swego współziomka Józefa Idzięgo, witając go jako „Wielb. brata Wincentego z Kongregacji Słowa Bożego“.

My z naszej strony ślemy młodemu misjonarzowi najserdeczniejsze życzenia, a zarazem wieszczęmu jego czcigodnym rodzicom Piotrowi Idziem i jego za cnej matzonce, jako też rodzeństwu i krewnym.

W rocznicę koronacji Piusa XI

Trzy lata minęło od wstąpienia na Stolicę Piotrową „Polskiego Biskupa“.

W Warszawie bowiem Achilles Ratti, jako Nuncjusz Papieski, konsekrowany był na księcia Kościoła. W legendarnych zaś przepowiedniach o zmartwychwstaniu Polski, była i ta, że Papieżem zostanie biskup, związany w szczególniejszy sposób z Polską.

Ludność katolicka w Polsce jest do obecnego Papieża podwójnie przywiązana, raz jako do głowy Kościoła, podrugie jako do człowieka, sercem tak blizkiego Polski. Papież Pius jedenaśty, będąc posłem papieskim. żył między naszymi, patrzył na powstającą z popiołów i krwi Polskę; widział nasze wysiłki w zmaganiu się z tak wielkimi trudnościami, że zdawało się, iż naród ugiąć się pod niemi musi, że zguba jest w nierównej walce nieunikniona.

Wkońcu przyszła nawała bolszewicka. Papież ówczesny poseł Stolicy Apostolskiej, widział nas w walce z tą nawałą, widział naszych bohaterów, widział cud nad Wisłą, patrzył na nas i pokochał nas, i błogosławił nam, stawiając imię Polski, jak świat szeroki.

Nic przeto dziwnego, że nawet obojętne katolicyzmowi sfery, bardziej zajmują się osobą Piusa XI, niżby tego wymagała potrzeba ich wewnętrznych przekonań.

Badzmy wszyscy misjonarzami

Gdy wybuchnie wojna, nie wszyscy staną na linii bojowej, czasem najlepszych i najzdolniejszych trzeba zostawić poza frontem, aby zasilali walczących

żywnością, amunicją lub innymi środkami, które są potrzebne dla obrony Ojczyzny. Otóż coś podobnego dzieje się z rozkrzewieniem wiary w misjach zagranicznych.

Bo nie wszyscy są zdolni stanąć w szeregu jako misjonarze, potrzeba i poza frontem pracowników aby zasilali i najpotrzebniejszymi środkami pomagali w rozkrzewieniu wiary świętej.

Jak łatwo można to uczynić zbierając używane marki pocztowe. Przez zbieranie używanych marek pocztowych, w jednym seminarjum w Belgji, które tem działem od lat 30 się zajmuje, zyskało przeszło 250.000 franków. Ono założyło i utrzymuje całkowicie w Afryce 5 lwiosek, 28 kapliczek i 1 szpital, rozszerzając tym sposobem wiarę świętą między murzynami. Obecnie:

Dzielo używanych marek

Posyła rok rocznie misjonarzom około 17.000 franków. Dusze gorliwe oto dzieło, o którego poparcie gorąco was prosimy, o zachowywanie zużytych znaczków pocztowych i rozszerzenia tej myśli między waszymi sąsiadami.

Katolicy!

Nie jest to bagatelka przyłączyć się do tak wielkiego dzieła! Pod tym względem bardzo nas zawstydzają.

Sabatysci

Oni na rozkrzewienie swego sekciarstwa płacą rzetelnie dziesięciny, a który nie płaci rzetelnie, wykreślają go ze swego grona.

Od nas nikt nie wymaga dziesięciny od wszystkiego mienia, dajcie tylko dziesiątą część od rzeczy zbytecznych. Niech ci co piją złożą od każdego kieliszka na ten cel 1 centa. Szanowni kawalerzy, przy waszych zabawach odliczcie dziesiątą część, tego co pójdzie na picie, kulki do rewolwerów i t. d. na cel misyjny.

Zbierając na sprawienie maszyny dla naszego Orędownika, mówiliśmy w jednej gminie do grona kawalerów: „Jakby się wszystkie pieniądze co przez 3 lata wydała u was młodzież na zabawę“, Na to jeden z obecnych przerwał: „To nie jedną, ale 3 maszyny mogłby kupić“.

Rzeczywiście, że z wartości wielu rzeczy zbytecznych nie pięć, ale setki szkół szpitali i ochronek możnaby utrzymywać.

Początek składania ofiar na cel misyjny zrobili:

Pelińscy Roch i Zofia z Kaźm	4.00 \$
Biczek Piotr i Florentyna	5.00 „
„Chór Aniołów“ dzieci z Różańcowa	10.00 „
„Dzieci Mariji“ panny	10.00 „
Dziękujemy dobroczyńcom w imieniu	
Krsięży Misjonarzy zagranicznych.	

Biskupi w Polsce przeciwko modzie

Wyдали rozporządzenie według którego od pierwszej niedzieli marca niewolno księżom komunikować osób żeńskich, których odzież nie odpowiada wstydlivosti, wymaganej zwłaszcza w świątyni Pańskiej. Odziane muszą być: wierzchnia część ciała aż do szyji, niższa część ciała aż za kolana, ramiona aż za łokcie. Jako odzież wystarczającą nie uważa się materyj przezroczystych. Uwzględnić natomiast należy tych, którzy ze względu na czas roboczy przystępują do Stołu Pańskiego w odzieniu roboczym, lub z ubóstwa boso. Takie osoby zasługują raczej na uznanie.

Trzeci maj się zbliża

Dlatego już dziś upominamy was kochani rodacy abyście ten wiekopomny dzień, rocznicę obchodzili; tem więcej że trzeci Maj dla Polaków-katolików, jest nie tylko narodową, ale i religijną uroczystością.

Uroczystosc narodowa

Pełz treści mieści się w tej dacie trzeciego maja r. 1791 dla każdego Polaka! Teraz już nie tylko jest pamiątką przeszłości, ale drogowskazem na przyszłość.

Uroczystosc religijna

Wiadomo wszystkim tym krórzy jakąkolwiek gazetę polską czytali że na prośbę Polaków-katolików Ojciec św. Pius XI z wielką chęcią przystał i zezwolił uroczystość obchodzić uroczystość Królów Korony Polskiej w dniu trzeciego maja.

Przewodnik Parafjalny w Misiones

Kolonja Apostoles

Apostolów (Santos Apostoles) kapliczka lub przysly koscioł pod wezwaniem swietych Apostolów Piotra i Pawla.

Rodzin 235

Stow. Bractwo Rózanca sw.

" Dzieci Marji

Proboszcz X. Jan Kuczera

Presw. Trojci (Sta Trinidad) cerkiew ruska grec. obr. pod wezwaniem Trójcy Przenajs Bractwo Serca Jezusowego
Proboszcz X. Jan Senyszyn

Nykolaja Ap (Las Tunas) cerkiew ruska grec. obr. pod wezwaniem sw. Mikolaja.

Rodzin 200

Dojezdza X. Jan Senyszyn

Kolonja Azara

Rózanecowo (N. S. del Rosario)

koscioł pod wezwaniem Matki B. Rózanecowej.

Rodzin 199

Stowarz. Bractwo Róz. sw. członków 280

" Rongregacja Marjanska mlodz. " 68

" Dzieci Marji " 87

" Chór Aniolów " 135

Proboszcz X. Józef B. Marjanski

Zaczat. P. Bohor. V. Inmaculata

cerkiew ruska grec. obr. pod wezwaniem N. M.

Panny Niep Poczecia:

Rodzin 100

Bractwo sw. Jozafata członków 60

Dojezdza X. Jan Senyszyn

Rozdestwo Boh. (Tres Capon)

cerkiew ruska grec. obr. pod wezwaniem Narodzenia Najs. M. Panny.

Rodzin 70

Dojezdza X. Jan Senyszyn

Kolonja Korpus

Kazmierzowo (San Casimiro) kap

liczka pod wezwaniem sw. Kazmierza:

Rodzin 110

Stow. Bractwo Róz. sw. członków 15

" Kowalerów " 24

" Dzieci Marji " 20

Dojezdza X. Józef B. Marjanski

Kolonja Cerro-Cora

Jadwigowo (Santa Edawigis) kap-

liczka pod wezwaniem sw. Jadwigi.

Rodzin 22

Dojezdza X. Józef B. Marjanski

Jackowo (San Jasinto) (Kampinas)

kapliczka pod wezwaniem sw. Jacka.

Rodzin 31

Dojezdza X. Józ. B. Marjanski

Strytenje Hosp. (Kampinas)

cerkiew ruska grec. obr. pod wezwaniem N.

P. Gromnicznej.

Rodzin 95

Dojezdza X. Jan Senyszyn

Kolonja Bompland

Wincentowo (San Vicente) kap-

liczka pod wezwaniem sw. Wincentego.

Rodzin 56

Stow. Bractwo Róz. sw. członków 44

Dojezdza X. Joz. B. Marjanski

Wojciechowo (San Adalberto)

kapliczka pod wezwaniem sw. Wojciecha.

Rodzin 33

Stow. Bractwo Róz. sw. członków 30

" Kawalerów " 13

Dojezdza X. Józ. B. Marjanski

Uspenije Boh. (Pikada Galliciana)

cerkiew ruska grec. obr. pod wezwaniem Na-

rodzenia Najs. M. Panny.

Dojezdza X. Jan Senyszyn

Pikada San Jawier

Magdalenowo (Sta. M. Magdalena)

kapliczka pod wezwaniem sw. M. Magdaleny.

Rodzin 35

Stow. Braciwo Róz. sw. członków 45

Dojezdza X. Józ. B. Marjanski

Stanislavów (San Estanislao)

(Pikada Sueka) kapliczka pod wezwaniem sw.

Stanislawa B. i Meczennika.

Rodzin 42

Dojezdza X. Józ. B. Marjanski